

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE
ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU
2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

O I P O S D R U

ACADEMIA ROMÂNĂ

Ionela Carmen BANȚA

Ovidiu Bîrlea

ediție critică

din fondurile documentare inedite

Editura Muzeului Național al Literaturii Române

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE
ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU
2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

O I P O S D R U

ACADEMIA ROMÂNĂ

Ionela Carmen BANȚA
OVIDIU BÎRLEA
*EDIȚIE CRITICĂ DIN FONDURILE DOCUMENTARE
INEDITE*

OVIDIU BÎRLEA
EDIȚIE CRITICĂ DIN FONDURILE DOCUMENTARE INEDITE

Autor: **Ionela Carmen BANȚA**
Conducător științific: **Prof. univ. dr. Nicu PANEA**

Lucrare realizată în cadrul proiectului „Valorificarea identităților culturale în procesele globale”, cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013, contractul de finanțare nr. POSDRU/89/1.5/S/59758.

Titlurile și drepturile de proprietate intelectuală și industrială asupra rezultatelor obținute în cadrul stagiului de cercetare postdoctorală aparțin Academiei Române.

*Punctele de vedere exprimate în lucrare aparțin autorului și nu angajează
Comisia Europeană și Academia Română, beneficiara proiectului.*

Exemplar gratuit. Comercializarea în țară și străinătate este interzisă.
Reproducerea, fie și parțială și pe orice suport, este posibilă numai cu acordul prealabil
al Academiei Române.

ISBN 978-973-167-120-8

Depozit legal: Trim. II 2013

Ionela Carmen BANȚA

Ovidiu Bîrlea
ediție critică din fondurile
documentare inedite

Editura Muzeului Național al Literaturii Române

Colecția AULA MAGNA

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE
ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU
2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

O I P O S D R U

ACADEMIA ROMÂNĂ

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 1: „Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”

Domeniul major de intervenție 1.5: „Programe doctorale și postdoctorale în sprijinul cercetării”

Titlul proiectului: „Valorificarea identităților culturale în procesele globale”

Contract: POSDRU/89/1.5/S/59758

Beneficiar: ACADEMIA ROMÂNĂ

Parteneri în proiect: (I) UNIVERSITATEA POLITEHNICA București, Facultatea de Mecanică și Mecatronică; (II) UNIVERSITATEA din Craiova

Obiectivele proiectului și domeniile de cercetare:

- 1. Obiectivul general:** Model-pilot de școală postdoctorală prin implicarea a 92 de cercetători postdoctoranzi, în scopul dezvoltării carierei în cercetare, al îmbunătățirii programelor de cercetare postdoctorală în domeniul umanioarelor, al impulsivării și consolidării sectorului de cercetare în științele socioumane din România, pentru sprijinirea economiei românești în dobândirea unor avantaje competitive durabile și micșorarea decalajelor între România și celelalte țări membre ale Uniunii Europene.
- 2. Obiectivele specifice:** Elaborarea și implementarea de noi tehnologii-suport pentru derularea proiectului; formarea și perfecționarea cercetătorilor prin programe postdoctorale
 - Organizarea unor acțiuni de îndrumare a cercetătorilor pe parcursul stagiilor derulate în străinătate
 - Sprijinirea cercetătorilor în participarea la seminarii și conferințe internaționale
 - Organizarea unor sesiuni pentru promovarea egalității de șanse și a dezvoltării durabile
 - Sprijinirea colaborării între universități, institute de cercetare și companii din aria tematică a școlii postdoctorale
 - Dezvoltarea de activități inovatoare în vederea accentuării importanței programelor de cercetare interdisciplinară; crearea de metodologii proprii cu privire la derularea programelor postdoctorale
 - Elaborarea unor ghiduri de bune practici cu privire la schimbul de experiență internațional în aria cercetării în științele socioumane prin programe postdoctorale.
- 3. Domeniile cercetării:** filologie - literatură • științe istorice și arheologie • filosofie, teologie, psihologie, pedagogie • arte, arhitectură și audio-vizual • știința informației • sociologia culturii • antropologie • etnografie și folclor

Cuprins

ARGUMENT	7
CAPITOLUL I - OVIDIU BÎRLEA - OMUL DINCOLO DE MASCĂ (REPERE BIOGRAFICE).....	9
CAPITOLUL II - OPERA LUI OVIDIU BÎRLEA ÎN MĂRTURII, SCRISORI, MANUSCRISE.....	34
CAPITOLUL III - MONSENIORUL OCTAVIAN BÂRLEA – (PROFIL BIO-BIBLIOGRAFIC)	63
CAPITOLUL IV - CORESPONDENȚA DE FAMILIE. SCRISORI PRIMATE DE OVIDIU BÎRLEA.....	73
4.1. Arborele genealogic al familiei.....	73
4.2. Corespondența de familie	76
4.3. Scrisori primite de la fratele, Octavian Bârlea.....	87
CORPUS DE TEXTE	104
Scrisori primite din Roma, Italia	104
Scrisori primite din America.....	122
Scrisori primite din München, Germania	149
Scrisori primite de la Sabina (sora)	168
Scrisori primite de la Doina Blaga (fostă Danciu).....	186
BIBLIOGRAFIE	200
ADDENDA	
ABSTRACT	203
CONTENTS.....	207

ADDENDA

Abstract

Ovidiu Bîrlea – A critical edition of unpublished papers

Ovidiu Bîrlea can be considered to be one of the most experienced specialists who, with his works and the directions in which he steered research, determined folklore studies (in the specialised sense of the term) to become fully autonomous and scientifically acknowledged. Although his reference works were written in the so-called “totalitarian” period, a time when in Romania there was a “proletarian dictatorship” and “the Communist ideology developed, it is a well-known fact that he made no concessions to the political authorities. He was one of those people who accepted no compromise, be it political, scientific or social”¹⁹⁵.

The present work aims to present Ovidiu Bîrlea’s personality, by making use of documents belonging to his personal archive, stored in the library of the Faculty of Greek-Catholic Theology in Blaj. For this reason, in order to clear up confusions of any sort, this study had the following objective: to draw up a gradual portrait of Ovidiu Bîrlea the man and researcher, by making use of testimonies of the people who knew him (primary school and university class-mates, researchers of the institutes within and outside the country, professors at prestigious universities, but also family members), and also of excerpts of family letters received by Ovidiu Bîrlea.

The first two chapters of our research were born out of the reason to draw up a bio-bibliographic portrait of the great folklorist, in order to understand him, beyond the strict, scientific writing style and the message of a thorough critical work.

¹⁹⁵ Sabina Ispas, *Cuvânt înainte to Istoria folcloristicii românești* by Ovidiu Bîrlea (second edition), edited by Carmen Banța, Craiova, Editura Aius, 2010.

While in the first chapter we have attempted an exhaustive diachronic presentation of Ovidiu Bîrlea's life, using only a few published articles and family letters, the second chapter comprises comments selected from unpublished letters received from Monsignor Octavian Bîrlea, as well as the researcher's own words on some of his volumes published over the years (ethnologic research, but also essays and prose), and included in the letters sent to his friend, George Maniuc. Moreover, in order to highlight these statements, we have also referred to recent observations and comments of various specialists.

We have tried to assemble a "puzzle" out of Ovidiu Bîrlea's letters, testimonies, comments, manuscripts of several studies and books, in order to understand the process of their creation and the depth of their message.

The third chapter focuses on the folklorist's brother: Monsignor Octavian Bârlea, an important figure of the Romanian Diaspora. Octavian Bârlea is considered to have been a militant historian of his ethnicity and confession, who objectively presented facts and pinpointed capital events that marked the evolution of the United Church in Transylvania and Romania. By being in touch with numerous international academic and cultural personalities, he was a thorough researcher of the Italian, German, Austrian and American archives.

The information on his life and work is necessary to the understanding of the over 50-year-long correspondence with his brother Ovidiu.

Over the years, Monsignor Octavian Bârlea held various ecclesiastic positions in Rome, Paris and Munich. Octavian Bârlea's professional and cultural training and the prestige he enjoyed in the Romanian Diaspora determined the leading circles of the Vatican to appoint him an "apostolic visitor" for the 17 Greek-Catholic dioceses in the U.S.A., from 1972 to 1977.

Between 8 and 23 march 1977, Octavian Bârlea visited Romania, for the first time after 40 years of exile. He was to pay dearly for it, since the hostile Greek-Catholic circles in the U.S. advocated for his removal from the position of "apostolic visitor". At the end of 1977, he returned to Europe and between 1978 and 2003 was appointed Rector of the Romanian mission United with Rome in Germany.

As bibliography, we have used for this chapter the *Archive of the "Pia Romeno" Pontifical College* in Rome; the Archive of the Romanian Programme of Radio Vatican; the National Council for the Study of the Securitate Archives (CNSAS), the Documentary stock, file no. 84 (Bârlea Octavian).

The last chapter comprises the Family tree¹⁹⁶; the family correspondence along more than 50 years, from 1933 to 1988. After 1977, as a result of the technical advancements (the use of home telephones), the folklorist Ovidiu Bîrlea received a reduced amount of letters. The only noticeable exception was the correspondence carried on with his brother, Monsignor Octavian Bârlea (1979-1988).

The letters sent by the members of the family to Ovidiu Bîrlea were chronologically ordered. Each date of the letter is accompanied by the sender's name. In the case of the letters sent by his brother, Octavian, we have also mentioned the sender's location.

The letters received from Octavian Bârlea show the fact that the folklorist had very tight connections with his family and that his soul was "nourished" with information received from them; "the voice of blood" turned into magical words that contributed to his emotional survival.

In the same chapter, we have commented upon the letters received from Monsignor Octavian Bârlea (from Rome – Italy, Munich – Germany, Detroit, Los Angeles, Chicago – the U.S.A.), as we have considered them to be extremely significant. The study includes no "mirror-letters" (pairs of letters sent and received in response) of the Bîrlea brothers, since Monsignor Octavian Bârlea's personal archive was "vandalized"¹⁹⁷ after his death, in 2005. Trying to retrace his route in Rome, we found no papers and personal documents of the prelate, neither at the "Pio Romeno" Pontifical College, nor at San Giovanni Damasceno, where he lived for a while.

¹⁹⁶ The reconstruction of the family tree was rather challenging, since as source we had only information taken from letters and interviews given by Doina Blaga and by her brother, Nicolae Danciu (nephews).

¹⁹⁷ We thought that personal belongings would be found in Munich, Germany, where he officially resided for 35 years.

At the end, this chapter includes a corpus of family letters. We have not transcribed the entire family correspondence, deciding to select only the documents that we considered the most important in terms of message.

The stocks including the correspondence of influential persons in culture and science are necessary in order to draw up these persons' psychological and intellectual profile. The personal (family) correspondence of important scholars adds to their moral and characterial portrait and becomes an important documenting source.

By this scientific endeavour, we have taken upon ourselves the challenging task of portraying the personality of Ovidiu Bîrlea, as a folklorist, a writer, a professor and a man, he who confessed that "human soul is the greatest enigma, the moment it breaks free from a certain pattern". We hope that this book will light up the beauty and clarity of the image of the man and scholar born in the legendary Apuseni Mountains.

Contents

ARGUMENT	7
Chapter I - OVIDIU BÎRLEA – THE MAN BEHIND THE MASK (BIBIOGRAPHIC DATA).....	9
Chapter II - OVIDIU BÎRLEA’S WORK IN TESTIMONIES, LETTERS, MANUSCRIPTS.....	34
Chapter III - MONSIGNOR OCTAVIAN BÂRLEA – (A BIO-BIBLIOGRAPHY)	63
Chapter IV - FAMILY CORRESPONDENCE. LETTERS RECEIVED BY OVIDIU BÎRLEA	73
4.1. Family tree	73
4.2. Family correspondence	76
4.3. Letters received from Octavian Bârlea, his brother.....	87
CORPUS OF TEXTS.....	104
Letters received from Rome, Italy	104
Letters received from America	122
Letters received from Munich, Germany	149
Letters from Sabina (his sister)	168
Letters from Doina Blaga (former Danciu)	186
BIBLIOGRAPHY	200

Editura Muzeului Național al Literaturii Române

CNCS PN - II - ACRED - ED - 2012 – 0374

Coperta colecției: *AULA MAGNA*

Machetare, tehnoredactare și prezentare grafică:

Ortansa CIUTACU, Nicolae LOGIN

Logistică editorială și diseminare:

Ovidiu SÎRBU, Radu AMAN

Traducerea sumarului și sintezei, corectură și bun de tipar
asigurate de autor

ISBN 978-973-167-120-8

Apărut trim. II 2013